

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. VIII. De abrogatione legis per contrariam consuetudinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. VIII.

De abrogatione legis per contrariam Consuetudinem.

Sciendum circa hujus §. tit. 1. per nullam consuetudinem, quantumvis diuturnam, aboleri posse jus naturale, aut jus Divinum, aut jus gentium, cum, quæ his contrariatur consuetudo, corruptela potius dicenda sit, quam rationabilis consuetudo: posse tamen abrogari per contrariam consuetudinem, si rationabilis hæc sit, & legitime præscripta, omnem legem positivam humanam, tam civilem, quam Canoniam, prout patet *exc. ult. h. t.* universaliter loquente.

Sciendum 2. ad hanc consuetudinem contra legem eadem requiri conditiones, quæ supra requirebantur ad introducendam consuetudinem præter legem, ut nempe rationabilis illa sit, & legitime, animo abrogandi legem, à tota, vel majore parte communitatis præscripta, si viâ præscriptionis lex abroganda est; quæ autem rationabilis consuetudo dicatur, uti etiam, quot, & quales actus, quodnam tempus, & qualis consensus Principis ad abrogandam taliter legem requiratur, ex dictis jam patet, cum sit quo ad hæc talia, eadem ratio. Et quamvis putent aliqui, ad abrogandam legem non requiri bonam fidem (cum enim actus abrogantes legem, animo abrogandi legem fieri debeant, & quidem à scientibus se contra legem agere, consequenter ab illis, qui abrogant legem, immunitas ab obligatione legis, possideri bonâ fide, non potest) probabilius tamen alij putant, ob

universalem Doctrinam *c. ult. de præscript. Greg. 2. in 6.* ab illis, qui scientes contra legem agunt, & sic bonam fidem suæ immunitatis non habent, abrogari legem non posse, viâ præscriptionis, sed à successoribus bonâ fide agentibus contra legem, eò quod putent, hac tali lege se non teneri, cum videant ab antecessoribus suis non fuisse servatam (utique ob justas causas, cum malè eos egisse præsumi non debeat) & Principem illius observationem, nec personaliter, nec legaliter urgere. Neque dici potest, quod ut sic non agant animo abrogandi legem, cum putent eam nihil obligare: conceditur enim, quod non agant expressè, & formaliter animo abrogandi, negatur autem, quod non agant virtualiter, & tacitè animo abrogandi legem.

Sciendum 3. non tantum leges pœnales per consuetudinem contrariam abrogari posse (vel simpliciter, tam quoad culpam & pœnam, vel secundum quid, quoad pœnam tantum remanente culpâ, sive deinde latæ illa sententiæ sit, sive ferendæ, ut probari potest ex varijs juribus, cum possit derogari legi, quamvis non abrogetur; derogatur autem legi, cum pars detrahitur, *l. derogatur 101. ff. de V. S.*) sed etiam leges irritantes, per quas forma, seu solemnitas substantialis, sive essentialis actui, aut contractui præscribitur, per quas Persona nunquam aliqua inhabilis, ad contrahendum, aut eligendum &c. redditur, tantum enim potest consuetudo, quantum lex scripta, potest autem per legem scriptam posteriorem, prior lex, sive pœnalis illa sit, sive irritans, abrogari, ergo

ergo etiam per consuetudinem contrariam, si requisitas conditiones hæc habeat; Imò ob hanc ipsam rationem etiam leges circa Sacramentalia, nihil ad substantiam Sacramenti pertinentia, abrogari possunt, prout colligitur etiam ex *cañon. de trina 80. dist. 4. de consecrat.*

Sciendum 4. per consuetudinem saltem immemoriam, posse eam etiam legem abrogari, cui inserta est generalis clausula, quæ non tantum præcedentem consuetudinem tollit, sed futuram etiam prohibet (modò hanc non reprobet, aut damnet, velut irrationabilem) subditos in perpetuum obligans, non obstante quacunque contraria consuetudine in futurum; tum quòd consuetudo immemorialis majoris est potentia, quam sint aliæ consuetudines, ad quam impediendam specialis, & expressa derogatio requiretur, tum quòd sola prohibitio consuetudinis in futurum, non est sufficiens signum, quòd talis consuetudo sit irrationabilis, sed ad majorem cautelam additur, ut non concedatur, tam facile, legem tolli, viâ conniventia, & ne iudices facilem contrariam legem admittant præscriptionem. Quòd autem per consuetudinem immemoriam, à jure tamen reprobata, lex abrogari non possit, facit illius irrationabilitas, quam habet à jure, à quo non tam consuetudo legitima, quam corruptela censetur; nisi fortassis ita objectum talis consuetudinis reprobata mutatis circumstantiis mutaretur, ut jam utilis Republicæ & bono communi haberetur.

SECTIO II.

De nonnullis Consuetudinibus in specie.

§. I.

De quibusdam Consuetudinibus validis, & in specie à jure Canonico approbatis.

I. Poteest consuetudine introduci, ut non tantum rei dominium, sed etiam possessio ejus (saltem ficta fictione juris) sine reali & corporali rei apprehensione in alium transferatur; prout sumitur ex *c. ex litteris 2. h. t.* cum enim utroque jure cautum sit, sufficere, in quibusdam casibus, ad acquirendam possessionem rei, fictam illius apprehensionem juxta juris dispositionem, per clavium v. g. ad ædes traditionem, per annuli, gladij investituram &c. non apparet ratio, quare non hoc ipsum etiam consuetudine introduci possit, ita, ut per hujusmodi fictam apprehensionem omnes effectus, & omnia commoda veræ ac realis possessionis acquirantur.

II. Poteest consuetudine introduci, ut Episcopus in inquirendis, corrigendis, ac puniendis &c. excessibus suorum subditorum, uti & in alijs negotijs suæ Ecclesiæ, etiam arduis, quamvis de jure communi sine consilio sui Capituli ea expedire non possit, solus procedere possit, nihil requisito consilio aut consensu sui Capituli, prout habetur in *c. non est, 3. h. t. in 6. & c. ea noscitur 6. de his que sunt à Pralat. &c.* Quamvis enim illa jura, quæ præscribunt, sine consilio aut consensu Capituli, in rebus arduis